

MAG JE ZEGGEN WAT JE VINDT?

EN ANDERE BELANGRIJKE VRAGEN
OVER NORMEN EN WAARDEN

Aby Hartog & Sander Hartog
Illustraties van Maartje Kuiper

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij
2017

INHOUD

HONDEN HEBBEN
GEEN INHOUD

VOORWOORD - MAAK ER WAT VAN!	6
1. MAG JE ALTIJD ZEGGEN WAT JE WILT? - OVER VRIJHEID VAN MENINGSUITING	9
2. IEDEREEN LIEGT, IS DAT WEL GOED? - OVER LIEGEN	17
3. GROEN EN GEEL VAN JALOEZIE - OVER JALOEZIE	33
4. IS DAT WEL EERLIJK? - OVER RECHTVAARDIGHEID	43
5. YES!!! WIJ ZIJN VRIJ! - OVER VRIJHEID	51
6. WAT VAN MIJ IS, IS VAN MIJ, OF NIET SOMS? - OVER EIGENDOM	61
7. RUIM JE TROEP OP! - OVER VERVUILING	73
8. RESPECT? HEB JE DAT NODIG? EN IS DAT IETS WAT JE GEEFT OF WAT JE KRIJGT? - OVER RESPECT	83
9. GODSDIENST, GODSLIEFDE EN GODSDIENSTVRIJHEID - OVER GOD EN MEER	95
10. WAT VAN JOU IS, IS NIET VAN MIJ! - OVER DIEFSTAL	105
11. IS IEDEREEN GELIJK EN EVENVEEL WAARD? - OVER DISCRIMINATIE	113
12. MOORD EN DOODSLAG!!! KILL YOUR DARLINGS - OVER LEVEN EN DOOD	121
13. HOU VAN ONS - OVER LIEFDE	131
NAWOORD - GEDRAAG JE!	139

HOOFDSTUK 1

MAG JE ALTIJD ZEGGEN WAT JE WILT?

- OVER VRIJHEID VAN MENINGSUITING -

BØØEEEEEE!

Toen ik mijn huis uit ging, liepen er net twee luidruchtig pratende meisjes voorbij. Ik had geen idee waar ze het met elkaar over hadden, maar ze spraken zó luid, dat mijn rechteroor bijna van mijn hoofd geblazen

**'VRIJHEID VAN
MENINGSUITING!'**

werd. 'Kan het niet wat zachter?' vroeg ik, terwijl ik keek waar mijn oor gebleven was. Een van de meisjes keek me boos aan. 'Vrijheid van meningsuiting!' schreeuwde ze, extra hard. 'En wat is je mening dan?' vroeg ik. Daar kreeg ik geen antwoord op. Of misschien zei ze wel iets maar kon ik het niet goed horen door dat verdwenen oor.

JE MOET ZEGGEN WAT JE TE ZEGGEN HEBT

Je mag veel zeggen. Heel veel. En soms moet het zelfs. Als jij niet zegt wat je ergens van vindt, dan kent niemand jouw mening. En dan houdt ook niemand rekening met je. Misschien heb je wel heel goede ideeën. Misschien weet je wel iets heel belangrijks wat anderen niet weten. Het zou toch jammer zijn als je dat voor je hield.

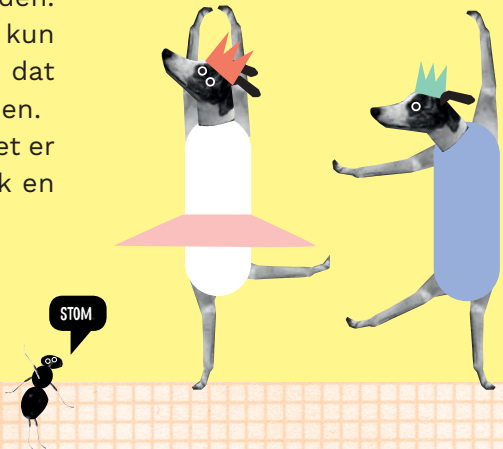
Politici, journalisten, onderzoekers, vakbondsmensen, jij en ik, iedereen die iets belangrijk vindt, we moeten kunnen zeggen waar het op staat.

We noemen dat ‘vrijheid van meningsuiting’ en dat is belangrijk.

Vrijheid van meningsuiting heeft twee kanten: je mag zeggen wat je wilt en je moet zeggen wat nodig is.

MAAR MAG IEDEREEN ALTIJD EN OVERAL ZIJN/HAAR MENING UITEN?

Nou, nee. Als je tijdens een balletvoorstelling over prinsessen luidkeels roept dat je vindt dat alle honden een muilkorf moeten dragen, kun je zomaar de zaal uit gezet worden. Tijdens een rekenles in de klas kun je beter ook niet gaan tetteren dat Zwarte Piet verboden moet worden. Of je nu wel of niet gelijk hebt doet er niet toe, het is de verkeerde plek en het verkeerde moment.

STOM BOEK!

MAG JE WEL ALLES ZEGGEN?

Nee, er zijn regels in het spel:

Je mag van ons best zeggen dat je ons boek stom vindt (ook al heb je dan ongelijk). Je mag ook best zeggen dat je ons stom vindt (ook dan heb je ongelijk, wij zijn heel leuk). Maar als je bijvoorbeeld zomaar tegen iedereen roept dat wij dieven zijn, of honddeneters, dan doe je ons onrecht aan. En dat mag niet.

Er zijn wetten die dit soort dingen regelen:

- oproepen tot racisme of andere haatzaaijerij is verboden, net als oorlogspropaganda (oproepen tot oorlog);
- je mag mensen niet valselijk beschuldigen;
- en je mag ook niet iedereen zomaar beledigen.

Sommige mensen voelen zich sneller beledigd dan anderen. Sommigen vinden opmerkingen over hun geloof beledigend, of slaan op tilt als je iets onaardigs over hun moeder zegt. Hoewel het heel vervelend is om je beledigd te voelen, betekent dat nog niet dat iemand anders je nooit mag beledigen.

Vrijheid van meningsuiting is niet voor watjes.

IS HET WEL NETJES OM TE ZEGGEN WAT JE VINDT?

Soms wel, soms niet. Vaak hangt het ervan af hoe je het zegt.

In 2016 werd er geprotesteerd tegen de komst van asielzoekerscentra in Nederland. Sommige mensen werden zó boos, dat ze dode varkens aan bomen hingen om tegen die asielzoekerscentra te protesteren. Er is vast wel een wet die zegt dat je zo niet met dode dieren om moet gaan. Maar wij vinden het vooral grof en onfatsoenlijk. Net zoals het uitschelden van je tegenstanders. Of het maken van vieze tekeningen. Maar wat wij onfatsoenlijk vinden, vinden andere mensen misschien nog best wel kunnen. Of andersom. Het is niet wettelijk verboden om onfatsoenlijk te zijn. Maar fatsoenlijk is het niet.

